

Valby Lokaludvalgs svar på høring om Klimastrategi 2035 og Klimahandleplan 2026-2028

8. april 2025

Sagsnr.
2025-0114533

Dokumentnr.
2025-0114533-1

Sagsbehandler
Anne Liisberg

Valby Lokaludvalg ser positivt på den detaljerede og ambitiøse klimastrategi. Vores væsentligste kommentar går på, at vi ønsker et meget tættere og mere forpligtende samarbejde mellem Lokaludvalg/Miljøpunkter/medarbejdere og forvaltning og borgerrepræsentation om udfoldelse af de borgerrettede klimainitiativer, jf. kommentar til handleplanens pkt. 8.8, s. 101.

Klimastrategi 2035

Vi finder overordnet, at det er fint med en ny klimastrategi,

der også inddrager belastninger, der foregår uden for kommunens geografiske område. Desværre bliver de indsatser, der oplistes, primært at facilitere. Vi kunne godt ønske os nogle indsatser, der retter sig mod at få ændret lovgivning og lignende, og derigennem få magt til mere indgriben.

Der tales flere steder om at skabe flere grønne job.

Der kan henvises til, hvordan der tidligere (i 1990'erne) gennem "Den grønne jobpulje" blev skabt en række nye grønne job bl.a. med grønne guider i forskellige boligselskaber, virksomheder mm.

Når der er målet, at København skal være klima-positiv i 2035 afhænger det i meget høj grad af CCS-løsninger. Der tales ikke meget om usikkerheden ved denne teknologi.

Planerne for udfasning af biomasse forekommer ret vage.

At halvere de samlede forbrugsbaserede udledninger er ganske ambitiøst.

Kommunen har ikke direkte indflydelse på privates forbrugsbaserede udledninger, men kan kun optræde som facilitator. Her vil det kunne være vanskeligt at opfylde ambitionerne.

Derimod er kommunen fuldt bestemmende over det kommunale forbrugsbaserede udledninger, og her er en halvering ikke så ambitiøs

Strategi for udfasning af biomasse forekommer ret vag.

Fjernvarme: vi støtter helhjertet, at der indføres fleksibilitet i fjernvarmeforbruget, så spidsbelastninger kan undgås, eller i det mindste reduceres væsentligt.

Da der nu endelig er ændret på afgiftsregler, så der ikke skal betales for at udnytte overskudsvarme, bør det undersøges, om der er virksomheder og andre processer, der genererer overskudsvarme, der vil kunne udnyttes i fjernvarmesystemet.

Side 14: Mobilitet

Hvis CO₂-udledningen fra transport skal mindskes, er det vigtigt at gøre alternativer til privatbiler mere attraktive. Det kunne være ved at etablere flere busbaner, så busser havde en fordel, når der var trængsel.

Klimahandleplan 2026-2028

Punkt 1.4 (side 11) Etablering af CO₂-fangst

Er etablering af et CCS-anlæg på Amagerværkets blok 4, der er biomassefyret, fremtidssikkert? Træflis kan ikke længere betragtes som CO₂-neutralt. Hvilke følger får det for blok 4? Skal der fortsat fyres med træflis?

Punkt 1.7 (side 14) Solceller og energifællesskaber

Muligheden for opsætning af solceller på kommunens ejendomme er væsentligt større nu, når hvert solcelleanlæg ikke længere skal have sit eget selskab. Især ved nybygning og renovering af bygninger vil der være incitament til at inkludere solcelleanlæg i projektet. Andre kommuner har gennemført sådanne projekter, som København muligvis kan høste erfaring fra.

Punkt 1.11 (side 17) Reduktion af udslip af klimaskadelige kølemidler

Når en vurdering af kommunens egne ejendomme som skrevet viser, at der årligt indkøbes store mængder kølemidler til genopfyldning på eksisterende anlæg, kunne det tyde på, at der årligt lækkes store mængder kølemidler. Da disse kølemidler kan være stærke klimagasser, bør kommunen ikke kun anvende "få ressourcer" på området, men få foretaget en gennemgang af egne anlæg og få reduceres de lakkede mængder betragteligt.

Det er nemmere at gå ud til private bygningsejere og gøre dem opmærksomme på problemet, hvis kommunens anlæg er i orden. Kommunen vil måske også kunne dele erfaring.

Punkt 1.14 (side 19) Landstrøm til krydstogtskibe

Når der tilbydes landstrøm, og et krydstogtskib ikke vil tage imod, eller ikke kan tage imod, bør krydstogtskibet betale en afgift, der skal gå til yderligere grønne tiltag. Det er set i andre havne.

Punkt 2.1 (side 26) Energirigtig drift

Der er selvfølgelig størst potentiale hos de største forbrugere, men der vil også være potentiale hos den enkelte private forbruger.

Punkt 3.1 (side 37) Klimahensyn i myndighedsbehandling

Det kan kun støttes, at kommunen vil gå i dialog med ejendomsejere og bygherrer om mulighederne for at kombinere renovering med energioptimering og om bevarelse frem for nedrivning/nybyggeri. Det kan ligeledes støttes, at der stilles klima-, miljø- og ressourcekrav ved nybyggeri

Punkt 3.3 (side 39) Partnerskab med bygherrer om byggeri med lavt klimaaftryk

Der er gennemført byggerier med et klimaaftryk på blot 20-25% af den nye lovmæssige grænseværdi på 12 kg CO₂-ækvivalent /m²/år. Det må være et rimeligt mål for kommunen at sætte sig, at nybyggeri kommer væsentligt under de 12 kg. Hvor kommunen er bygherre, er der ingen grund til ikke at stræbe efter 2,5 - 3 kg.

Punkt 3.4 (side 40) Drift, vedligehold og renovering i boligforeninger

Der vil også være potentiale hos den enkelte private forbruger.

Punkt 3.5 (side 42) Transformation og optimeret udnyttelse af eksisterende bygninger

At udnytte eksisterende bygninger og tilbygning til eksisterende bygninger er generelt mere ressourcebesparende end at bygge nyt.

Dispensationer l fra for eksempel bebyggelsesprocenter og højder skal kun gives ganske undtagelsesvist.

En dispensation er per definition en sjælden undtagelse.

Punkt 3.8 (side 46) Genbrug af tegl og beton i byggeriet

Det er sådan set udmærket, at kommunen vil anvende rollen som facilitator, men man må også kunne forvente, at kommunen går foran og genbruger i egne projekter, og deler erfaring med andre

Punkt 3.9 (side 47) Samarbejde om mindre betonforbrug i anlæg

Det er sådan set udmærket, at kommunen vil anvende rollen som facilitator, men man må også kunne forvente, at kommunen går foran og nedbringer betonforbruget i egne projekter og deler erfaring med andre.

Da der forudses et stigende forbrug af beton de kommende år på grund af større anlægsprojekter i byen, er det ekstra vigtigt, at forbruget nedbringes

og erstattes af andre materialer, hvor det er muligt,
og at der anvendes beton med et mindre klimaaftryk

Punkt 3.11 (side 49) Tværkommunalt klima- og
byudviklingssamarbejde i hovedstadsområdet
Dette er af stor betydning. Et sådant samarbejde gør
det mere muligt at følge Fingerplanens idé om at lade
byudvikling ske langs S-togsnettet, så der er en
mulighed for at lade pendling foregå med S-tog.

4. Mobilitet

4.1. Omdannelse af arealer

Valby Lokaludvalg kan kun være enig i, at det vil være
fint, hvis flere arealer kan omdannes. Det er dog en
forudsætning, at det sker i et tempo, der sikrer til
at andre forhold kan følge med.

4.2. Bedre cykelmuligheder

Vi er meget glade for den udvikling, der er sket, så der
er indrettet cykelstier, hvor de har manglet, og
bredere cykelstier mange steder.

Hvis man ønsker at prioritere cykeltrafik, er det vigtigt,
at cyklisterne føler sig trygge i trafikken.

Det betyder, at cykelstier mm. prioriteres. I Valby
Lokaludvalgs bydelsplan har vi lagt stor vægt på
ønsket om færdiggørelse af "Den grønne cykelsti"
gennem hele Valby, så der kan køres på cykelsti fra
det ydre Østerbro til Valby Idrætspark og
Valbyparken. Vi oplever, at denne færdiggørelse af
cykelstien ikke prioriteres, selv om den vil have
stor betydning for at få flere til at cykle på tværs
af byen.

Det er også vigtigt, at trafikken på cykelstierne er
sikker. Vi vil derfor anbefale, at Københavns Kommune
arbejder for at få forsøgsordningen for hurtigkørende
cykler evalueret og afsluttet, så de hurtigkørende
cykler reguleres eller fjernes fra cykelstierne.

Det skal være muligt af parkere sin cykel sikkert. Der bør
derfor indrettes mange flere cykelstativer, og i den
forbindelse vil det være fint, hvis der er mulighed

for at låse cykler fast, og pladser til store kassecykler.

Det vil være dejligt med en grøn bølge for cyklister gennem byen, men da cyklisternes hastighed er meget forskellig, vil det formentlig være umuligt. Busser bør prioriteres.

Man ville også kunne fremme cykeltrafikken, hvis man kunne afmærke genveje for cyklister, fx gennem villakvarterer.

4.3 Styrket kollektiv trafik

Hvis man ønsker at fremme anvendelsen af den kollektive trafik, vil det som det beskrives være fint med en bedre sammenhæng mellem kollektiv transport og cykling, og der er ingen tvivl om, at muligheden for at tage cykler med S-tog har haft stor betydning. Måske kan denne mulighed udvides med mere plads på regionaltoget mm.

En meget væsentlig faktor er sikkerheden for præcision for den kollektive transport.

Her kan busbaner mm. få god virkning, men særlige situationer, der skaber problemer, er vejarbejder, opgravninger og omlægning af den kollektive trafik i andre sammenhænge. Den kollektive trafik bør i den sammenhæng prioriteres langt højere, måske ved helt at omdirigere den øvrige trafik, så busserne kan køre rimeligt ubesværet.

I Valby, hvor en stor del af biltrafikken er pendlertrafik, har vi et stort ønske om, at der gennemføres et regionalt samarbejde om kollektiv transport, der kan reducere den gennemkørende trafik.

4.4. En by med mindre biltrafik

Valby Lokaludvalg har, som allerede beskrevet ovenfor, et stort ønske om at reducere biltrafikken, og det kan være en god ide, at reducere borgernes mulighed for at parkere. Dette bør specielt gælde for pendlere. Det kan være svært for mange af byens borgere at undvære en bil for at få opfyldt deres behov for mobilitet. Det vil derfor bl.a. være nødvendigt, at

den kollektive transport er langt bedre - også og måske især uden for København - før man kan reducere antallet af parkeringspladser og dermed borgernes mulighed for at have bil.

En god mulighed for at reducere biltrafikken vil være vejafgifter. Københavns Kommune bør derfor have dette langt stærkere som en del af handlingsplanen.

Delebiler er en god ide. For at udbrede konceptet bør dette måske i stede være en del af den kollektive transport og dermed opnå tilskud på samme måde som den øvrige kollektive transport.

4.5. Fossilfri vejtrafik

Elbiler er et godt middel til at reducere CO₂-udledning fra transport, men de vil fortsat bidrage til, at der er for mange biler, og at disse er i vejen for busserne i den kollektive transport.

Generelt bør der ved arbejdet med reduktion i CO₂-udledningen i fra til transport tages udgangspunkt i borgernes reelle behov for transport/mobilitet og på den baggrund sikre, at der er mulige løsninger for borgerne, da der ellers kan opstå uønskede modsætningsforhold.

5. Fødevarer

Fødevarerområdet er vigtigt som middel til at reducere CO₂-udledningen, men som det fremgår, har Københavns Kommune ikke mange muligheder for ved regulering at få indflydelse på udvikling. Det er primære midler som facilitering, rådgivning og samarbejder, der beskrives.

Københavns Kommune har dog stor indflydelse på de kommunale institutioner mm., hvor man kan lægge retningslinjer for indkøb og anvendelse af fødevarer.

Et andet område er skoleområdet, hvor kommunen har indflydelse på undervisningstemaer mm.

6. Forbrugsprodukter

6.1. Fremme af reparation og deling i byen

Valby Lokaludvalg er enig i, at der skal ske langt mere reparation. Vi har selv et reparationsværksted, hvor vi har mange "kunder". Det er tydeligt, at der er behov for langt flere muligheder for reparation af tøj og elektronik, men også af mange andre ting, som skal limes, renses eller andet.

Disse reparationsaktiviteter kan ikke magtes inden for rammerne af frivillige aktører. Der er også mange effekter, der er for store til, at et lille værksted kan klare det.

Københavns Kommune bør arbejde for, at der gives tilskud - måske i form af momsfriholdelse - så reparationer bliver billigere dermed kan modsvare prisen på nyt.

Det kan foreslås, at kommunen i sin planlægning fremmer placering af virksomheder, der foretager reparation. Det ville kunne have betydning for de centrale handelsgader, fx Valby Langgade, som i øjeblikket har mange tomme butikker, hvis sådanne aktiviteter kan fremmes.

Det vil på længere sigt have stor virkning, hvis skolerne underviser i reparation af forskellige forbrugsgenstande. Dels ville mange selv kunne foretage reparationer, men der vil også blive større forståelse for, at reparation er mulig.

6.2. Samarbejde med detailhandlen

Det vil kunne have stor betydning, hvis detailhandlen var mere indstillet på at tage forbrugsgenstande ind til reparation, så det vil være fint, hvis kommunen kan fremme sådanne aktiviteter.

6.3. Ændrede forbrugsmønstre

I denne forbindelse er det arbejdet med at få lokale ildsjæle til at involvere sig i at udbrede forskellige budskaber, som kan have betydning. I Valby Lokaludvalg har vi en miljøgruppe, som arbejder på at udbrede forskellige budskaber, og som også arbejder på at rekruttere lokale aktivister. Vi arbejder sammen med Grønne Nabofællesskaber, idet man i den sammenhæng allerede samler grønne ildsjæle. Vi vil anbefale et samarbejde med lokaludvalgenes miljøgrupper og miljøpunkter, når der skal arbejdes

med lokal rekruttering. Det vil ikke være hensigtsmæssigt med parallelle initiativer.

Det er vigtigt, at der arbejdes med Genbrugsemballager - generelt og i forbindelse med store arrangementer. Valby Lokaludvalg har arbejdet med dette i forbindelse med vores Kulturdage. Det giver store udfordringer, når arrangementet ikke er afgrænset geografisk.

6.4. Fremme genbrug og leje

Valby Lokaludvalg er enig med Kommune i, at det er vigtigt, at der er stor tilgængelighed for genbrug. Vi har i øjeblikket en bytteø, som ikke er i forbindelse med en genbrugsstation, og den er velbesøgt. Udfordringen er, at den drives med frivillig arbejdskraft, hvilket betyder, at der ikke er systematisk oprydning mm.

6.5.

Vi er helt enige i, at det vil være fint, hvis virksomheder får øjnene op for muligheder for reparation og genbrug. I den forbindelse bør kommune som arbejdsplads og som selskabsejer kunne være rollemodel.

7.3 Grøn omstilling i kultur- og fritidsorganisationer s. 89

I forbindelse med den årlige bydelsfest Valby Kulturdage, har Lokaludvalget forsøgt at etablere affaldssortering, men har måttet konstatere, at det er nærmest umuligt med de ressourcer, vi råder over. Vi er gang på gang løbet ind i, at vi ikke har kunne komme af med det indsamlede affald. Kommunen bør kunne hjælpe med rådgivning, materiel og bortskaffelse.

Ofte ser vi, at der ved konferencer mm. i kommunale faciliteter som fx Hafnia Hallen ikke foregår en effektiv affaldssortering.

Kommunen bør sørge for, at der er materiel til at sortere, og bør kræve at lejere/arrangører bruger dem.

8.1 Borgerdialog og inddragelse s. 94

Man skal være opmærksom på, at boligforeninger og (grund) ejerforeninger har en meget lang reaktionstid. Der kan gå lang tid, fra at en bestyrelse bliver opmærksom på en indsatsmulighed, til at man får det diskuteret på et bestyrelsesmøde og præsenteret og godkendt af beboere/ejere. Derfor skal den slags indsatsforslag præsenteres i meget god tid i forvejen, gerne 4-6 måneder.

8.2 Borgerrettet vejledning

Københavns Kommunes Klimaborgerting har i sin anden session peget på, at en god metode til at få information om mange klimarelaterede emner ud til borgere, virksomheder mm. vil være at etablere "grønne fyrtårne" i alle bydele. Valby Lokaludvalg støtter dette forslag, og vi kan se, at det vil være en fordel, hvis et sådan grønt fyrtårn/informationscenter kan placeres i sammenhæng med andre aktiviteter for fællesskab og kulturelle tilbud. Dermed vil man kunne komme i kontakt med københavnere, som ikke på forhånd er optaget af klimaproblematikken og klimahandlinger. Det grønne fyrtårn/klimacenter vil kunne danne ramme for forsøg med klimaaktiviteter og lokale handlefællesskaber. Når Valby Bibliotek flytter til en ny placering, ser vi gerne den hidtidige bygning, "Rytterskolen" omdannet til et sådant grønt fyrtårn.

8.8 Bydelsbaseret klimaarbejde s. 101

Om bydelsbaseret klimaarbejde konstateres det, at 'virkningskæden er lang og indirekte, da lokaludvalgene selv beslutter om og hvordan der skal handles.

I sine årsplaner for klimaarbejdet har Valby Lokaludvalgs miljøgruppe gennem adskillige år taget udgangspunkt i, at klimakrisen er vores største udfordring, og at alle indsatser skal ses i lyset af, om de bidrager til at løse den.

Vi finder, at politikere og forvaltning skal være mere udfarende for at engagere og koordinere den lokale klimaindsats. Der bør kunne stilles politiske krav til både miljøpunkter og lokaludvalgenes miljømedarbejdere om, at de skal prioritere klimaindsatser. Der skal naturligvis være udstrakt

metodefrihed lokalt, men klimaindsatsen bør indtænkes i alt arbejde.

Forvaltningen bør aktivt og systematisk inddrage lokaludvalg, miljøpunkter og miljømedarbejdere i udrulning af nye initiativer/puljer/vejledninger.

I Valby vil vi forsøge at samarbejde med forvaltningen om i god tid at få overblik over, hvad der planlægges, sådan at vi kan inddrage forvaltningens initiativer i vores årsplan og planlægge vores aktiviteter, så de understøtter kommunens strategi og konkrete tiltag.

8.9 Erhvervsservice til grøn omstilling s. 102

Ofte oplever vi, at affaldsregulativerne hindrer en effektiv affaldssortering/genanvendelse.

I forbindelse med etablering af et nyt Bibliotek er der et stort ønske om at få etableret en nedgravet affaldsløsning for både biblioteket og Valby Kulturhus. Denne er imidlertid ikke finansieret. Kommunen har for nylig etableret et nedgravet sorteringspunkt ved kulturhuset. Men det var ikke muligt at lave en i sig selv rationel kombination med en affaldsløsning for Kulturhus/Bibliotek, da affaldsregulativerne forhindrer, at man håndterer husholdningsaffald og erhvervsaffald i samme facilitet. Kommunen bør udfordre dette rigide regelsystem.

8.10 Styrket medarbejderinvolvering S. 103

I Valby Kulturhus har indføring af effektiv affaldssortering i lang tid været hæmmet af, at det var uklart, hvem der havde ansvaret for udrulning: Hører det under KFF, TMF eller Københavns Ejendomme eller den lokale leder. Her bør kommunen sørge for en gennemsigtighed, der hindrer, at klimaløsninger forsinkes, fordi indsatser blot bliver skubbet mellem forvaltningerne.

Venlig hilsen

Kirsten Henriksen, medlem af Miljøgruppen og Valby
Lokaludvalg
Henrik Palsmar, forperson for Miljøgruppen, Valby
Lokaludvalg